

MAZÁN TÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban dívdv.
Egy évre ..... 16 h.
Egy évre ..... 20 h.
Egy évre ..... 24 h.
Egy évre ..... 28 h.
Egy évre ..... 32 h.
Egy évre ..... 36 h.
Egy évre ..... 40 h.
Egy évre ..... 44 h.
Egy évre ..... 48 h.
Egy évre ..... 52 h.
Egy évre ..... 56 h.
Egy évre ..... 60 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8.
A szerkesztőség kéziratok visszatér-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetési és hirdetési a kiadó
hivatalában tartozandó.

XIII. évfolyam 53. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1917 március 6.

A nagyváradi 37. gye. sikeres vállalkozása.

Olasz harcér. Budapest, március 5. (Hivatalos.) A tenger-
melléki harc vonalon tüzéségi és aknavető tűz az idő derübbé fordul-
lásával ismét élénkebb volt. Este az olaszok erősen lötték Ostenjenicát
Dolje közelében. Tolmeinnél a 37. gyalogezred járőrei egészen az ellenség-
nek egy hátsó futóárkáig nyomultak előre, kiverték annak légénységét
és 10 fogolyal tértek vissza, anélkül, hogy maguk veszteséget szenved-
tek volna.

A tiroli keleti arcvonalon az olaszok a San Gellegrinó völgytől
északra támadást intéztek a Cimadi-Ostadella ellen, ide oda ingadozó
harc után sikerült egyik előállásunkat birtokukba keríteni. A harc még
nem fejeződött be.

Keleti és délkeleti harcér. A helyzet változatlan. Höfer.

A kongresszus rendkívüli üléséig nincs hadüzenet.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik:
A szenátus vezéreivel Wilson elnök megbízásából közölték, hogy az
elnök a Németországgal való háború dolgában eszidőszerint semmit se tesz,
amíg a kongresszust nem hívják egybe rendkívüli ülésre.

Németország és a Mexikónak tett ajánlat.

Berlinből jelentik: Az Associated Press tudósítója előtt Zimmermann
külsügyi államtitkár úgy nyilatko-
zott, hogy a Mexikónak tett ajánlat
csak arra az esetre szólt, ha Ame-
rika megüzeni a háborút Német-
országnak. Ez Németország véde-
kező lépése volt. Amerikának nincs
joga felháborodni. Még nem egé-
szén négy héttel ezelőtt az elnök
az egész semleges világot ellenünk
ingerelte, a délamerikai köztársasá-
gokat pedig tavaly szövetségre szól-
ította fel Németország ellen. Kina
tiltakozó jegyzéke sem lett volna
olyan éles, ha Pekingben nem az
Unió befolyása dolgozott volna. —
Wilson ur üvegházban ül, tehát
jól teszi, ha nem dobálódzik kö-
vel.

A szigorított harc februári eredménye.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Koppenhágából jelentik:
Az ellenséges és semleges államok hajóvesztése február elsőjétől
tizennötödikéig 520.000 tonna. A hónap második felében a veszteség
az eddigi adatok szerint 1.000.000 tonnára becsülhető.

Nagy győzelem a Maas keleti partján.

**6 tiszt, 572 fogoly, 16 gépfegy-
ver, 25 gyorstűzelő fegyver,
18 repülőgép a zsákmány.**

Berlin, március 5. A nagyfőhadiszá-
llás jelenti:

Északi harcér.

Jó látási viszonyok mellett a harc te-
vékenység a harc vonal több pontján az
előző napokhoz képest növekedett.

A Sommetól északra az angolok erős
tűz után támadást intéztek, kemény harc
után a Beutevesnes Moislains uton egy
árokdarab a kezükön maradt, különben visz-
szaverték őket.

A Maas keleti partján csapataink Cau-
rierre erdőben levő francia ásatást mintegy
150 lépésnyi szélességben rohammal elfeg-
lítették és az éjszakai ellentámadásokat visz-
szaverték. Az erdő délkeleti szegletén is
egy fontos terep pontot ragadtunk el a
franciáktól.

Az ellenség véres veszteségein kívül,
amelyeket az elfoglalt vonalon túl előre-
nyomuló felderítőink megállapítottak, fog-
lyokban 6 tisztet, 572 embert, azonkívül 16
gépfegyvert és 25 gyorstűzelő fegyvert ve-
szített. A nagyszámú légi harcban az ellenség
tegrap 18 repülőgépet veszített, egyet a föld-
ről löttünk le. A mi veszteségünk 4 repülő-
gép volt.

A keleti harctéren és a macedóniai fronton

a harc tevékenység csakély maradt.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Hamadát elfoglalták az oroszok.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónk-
tól) Rotterdamból jelentik: A pétervári
távirati iroda hivatalos jelentése szerint Ha-
madát az oroszok elfoglalták.

Első nagyváradi lóhús-vendéglő!

A t. közönség becses tudomására hozzuk, hogy a mai nyomasztó drágaság némi
enybitésére a „Világközepe“ e. vendéglőt (Bethlen-utca 13. szám) kizárólag
lóhús-vendéglővé alakítjuk át s azt f. hó 11-én ünnepélyesen megnyitjuk. —
Kitűző sülték. — Olcsó árak! Tisztelettel Szabó Emil és Stolcz Henrik.

A monarchia válasza Amerikának.

Budapest, március 5. (Saját tudósítók-tól.) A monarchia külügyminisztere tegnap átgyújtotta az Egyesült-Államok bécsi nagy követének Ausztria-Magyarország aida memorie-ját azon jegyzékre, melyben Amerika felvilágosítást kért a szigorított bűvárhajó-harc iránti magatartásáról:

A külügyi kormány készségesen tesz eleget a szövetséges kormány kívánásának, hogy jövődó magatartását végleges és világos nyilatkozatban juttassa kifejezésre.

Mindenekelőtt megállapítja, hogy a tengeraltjáróharc indító oka Anglia magatartása volt. Elvakkal a háboru előtt a hatalmak Hágában összedültek, hogy a modern háboru módját megállapítsák s a háboru elején Anglia mindjárt eldobta magától ezeket a megállapodásokat és olyan háborut folytatott a tengeren, amely minden nemzetközi joggal ellenkezik.

Forgalmi behozatalunk megbénítására törekedett, hogy tönkre tegye virágzó iparunkat, a hadi dugárunk hatását kibővítette, a

szemlegeseket önkényesen ellenőrzés alá vette. A központi hatalmak két évnél tovább vártak és türtök megiorlás nélkül a jogtalanságokat.

Készen láttuk közlekedésünk megbénulását és el kellett határoznunk, hogy a tengerek szabadságának megsértésével biztosítsuk a tengerek végleges szabadságát. Célunk az, hogy ellenségeiket gyors békére kényszerítsük!

Foglalkozik ezután a válaszigyzék a szigoru harc módzataival, megállapítja, hogy a monarchia eddig egy hajót sem sülyesztett el figyelmeztetés nélkül és az amerikai kormányra bizza a választást, hogy vajjon a figyelmeztetés ágyulóvéssal történjék e, vagy pedig a parancsnoknak küldött üzenet után?

Ausztria Magyarországnak nem célja az, hogy emberteliek pusztuljanak el, hanem hogy a földre olyan tartós béke áldását kényszerítse ki, amiót a történelem még nem ismer.

Amerika magatartása.

A kisebbség a béke érdekében obstruál. — Wilson a házszabályokat meg akarja változtatni.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Wilson tegnap a washingtoni capitoliumban minden külső dísz nélkül beiktatták az elnöki méltóságba. A szertartás meglehetősen részvételelenség mellett történt, ama óriási érdeklődés miatt, amelyet a közönség a szenátus ülése iránt tanusított, ahol a felhatalmazási javaslatot tárgyalták és a kisebbség makacs obstrukciója miatt az ülészakot be kellett rekeszteni, anélkül, hogy a felhatalmazásról szavazhattak volna. Az ülés igen zajos volt, mert a kisebbség szónokai a többség fűsikeltető lármaját tulharsogni igyekeztek, a szenátorok szidalmazták egymást, úgy, hogy majdnem tettlegességre került a sor.

Washingtonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Vasárnap este közzétett nyilatkozatában Wilson tudomására adja az országnak: megtörténhetik, hogy a kongresszus által adandó felhatalmazás hiányában nem lesz meg az a joga, hogy a kereskedelmi hajókat felfegyverezhesse vagy más rendszabályokhoz nyuljon. Ezért a kongresszus rendkívüli ülészakára lesz szükség, hogy neki megadja a szükséges felhatalmazást; céltalan volna azonban rendkívüli ülészakot összehívni addig, amíg a szenatus a jelenlegi házszabályok alapján dolgozik, amíg egy csekély kisebbségnek lehetővé teszi, hogy a tulayomó többséget sakkban tartsa. Ezért az elnök azt javasolja, hogy hívják össze a mai napon a szenatus rendkívüli ülészakát, amelyen a házszabályokat változtassák meg és olyan eszközökről gondoskodjanak, amelyek megóvják az országot a katasztrófától.

A kikötés büntetést a király megszüntette.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Hadsereg Közlöny a következő legfelsőbb rendeletet közli:

Hadsereg és Hadihajó parancs.

Bizakodva vilés véderöm mindig bevált fegyelmeben és kemény háborus időkben fényesen kipróbált szellemében, indíttatva érzem magam, hogy a kikötés büntetést megszüntessem.

Baden, 1917. márius 2.

KÁROLY s. k.

A pétervári konferencia tagjai Londonba érkeztek.

Amsterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a pétervári tanácskozásra kiküldött angol, francia és olasz delegátusok Londonba érkeztek. A delegátusok küldetésük eredményéről nagy megelégedéssel nyilatkoztak.

Helyi szerzők a Szigligeti színházban.

Három egyfelvonásos.

A helyi szerzők már régen hallgattak a Szigligeti színház színpadán. Tabéry Géza egy felvonásosa és Fémcs F. László gyenge kísérlete óta nem emlékszünk, hogy a helyi szerzők próbálkoztak volna színpadi babérokat aratni. Az akkori sikerek nem igen nyitottak kaput az ifju generációnak bevonulására Thalia hajlékába.

E hó közepén azonban alkalkalmunk lesz arra, hogy három egyfelvonásos darab keretében a fiatal költőcsomazódók több helybeli alakjának bemutatkozását fogadjuk. Midegyikük ismert, tehetséges fiatalember, akiktől joggal várhatjuk, hogy hozzájuk fűsött várakosusainkban nem fogunk csalatkozni.

A három egy felvonásos címei, amelyek egy egész estét fognak betölteni: a „Hó lesz...”, „Az igazi férfi” és „A fronton.”

A „Hó lesz...” egy felvonás hangulat, szerzője Kálmán Andor, akinek nevét több eredeti kedves melódláju zenei szerzeménye tette ismeretté. Darabjában Tóth Elek, Sik Ruzsó és Polgár Mariaka fognak játszani.

A második egy felvonásos operett, melynek librettóját Matolay Károly, a jogász ifjuság előnyösen ismert tagja írta, a zenéjét Forráé Hugó, Forráé Miklós főtörzsorvos fia szerente. Forráé ügyes kompozista, különösen fűlbemazó keringőivel szerzett hírnevet magának. Az operettben Tompa Béla, Bihari Sándor, Zsoldos Andor és Szigeti Jenő játszanak kedves szerepeket.

A harmadik darab *Hűl* László és Müller Béla drámai költeménye. Hűl Lászlót nem kell bemutatnunk, olvasóink mindig élvezettel olvasták rendkívül szűss és meleg hangulatu harotéri leírásait és novelláit lapunkban. Es utóbbiak többnyire „Egy halott katoná naplójából” című ciklusban jelentek meg, midegyikben valami új gondolatot kaptunk, amelyet finom, szűss, lágy tónusu, egyszerű és mégis megrapó szavu köztöbe öltöztetett a fiatal poéta. Egyfelvonásosa szintén harotéri tárgyú, címe is „A fronton...” Kísérő zenét Müller Béla zűssjés írt hozzá. Müller Nagyváradon járt iskolába, civilben zongoraművész, jelenleg az orosz harotéran együtt szolgál Hűl Lászlóval, a zongora kísérletet minden hangszer vagy más segédesszköz nélkül szerente. A darabban Bihari Ákos, Tompa Béla, Zsoldos Andor és Gazdy Aranka játszanak.

A három darabot, amit fentebb említettük, e hó közepére tűzte ki a színház igazgatósága. Kíváncsi érdeklődéssel várjuk a legujabb helyi szerzők bemutatkozását.

* Gyönyörű rózsás orv a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltűntethesse. Elég ha a megbecstűltetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltűnteti a ráncokat, zeperléket, mittesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimandózy-palota.

A Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése.

Nagyvárad egyik előkelő, jó hírű pénzügyintézménye: a Leszámitoló és Jelzálogbank r. t. vasárnap délelőtti tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen beszámolt az 1916. évben elért szép eredményről.

A bemutatott számszámadás és mérleg élénken igazolja az igazgatóság és különösen Moskovits Miksa vezérigazgató körültekintő, szakzerű működését, amelynek ritka szép eredménye az, hogy dacára a háborús viszonyoknak, a részvényesek az előző évinél magasabb osztalékban részesülnek.

Szajbely Gyula udvari tanácsos elnöke alatt tartotta meg a részvénytársaság XVIII. évi rendes közgyűlést. Jelen voltak: Szajbely Gyula elnök, Fábry Samu, Kaiser Márton, Koppányi András, Rosenfeld Karoly, Löwenstein Zsigmond, Weisz I. Miksa, Meisner Henrik, Vajda Géza, Weisz Zsigmond, Komlóssy József, dr. Goldberger Miksa, dr. Barna Miklós, Nagy György, Feldman Izidor, Moskovits Miksa, Sonnenfeld Adolf, Friedländer Herman, Hapendts Nándor, ifj. Ullmann Izidor, Frenkel Zsigmond, Székely Sándor, Nadányi Pál, Balogh Kálmán, Keszthelyi Zoltán, Jónás Izidor, Bródy Samu, Réder Ferenc, Karger Sándor, Sáriory László.

Szajbely Gyula m. kir. udvari tanácsos elnök az ülést megnyitva, üdvözölte a szép számban megjelent részvényeseket és konstataulta, hogy az alapszabályszerűen meghirdetett közgyűlés határozatképes és felkéri Réder Ferenc elnököt, hogy az igazgatóságot jelentést terjessze elő. Az igazgatósági jelentés érdemi része a következő:

Megnyugvással jelenthetjük, hogy pozitívok a gazdasági esélyek rohamos változása dacára, minden tekintetben szilárdul áll és nyugodtan nézünk a remélt és hű óhajtott békés idők és azokban elkövetendő nyugodt fejlődés elé.

Tudvalevő, hogy főteletgunkat, a jelzálog üzlet képezi és tulajdonképp részben ingatlan, — leginkább földbirtokkal van biztosítva. Az ingatlanok magas hozadéka és az uralkodó pénzpiaci viszonyok felkeltette a keresletet az ingatlanok után és ezzel meg-hozta az ingatlanok oly mérvű áremelkedését, amely kényszerítet abba az örvényes helyzetbe hozott, hogy kihelyezéseinket és azok kamatozását továbbra is szilárdul biztosítva látjuk.

Állíthatjuk ezt annál biztosabban, mert a fentebb vázolt ingatlan érték emelkedési folyamat nem muló társat, hanem még a háboru befejezése után is hosszú évekre állandósuló és gazdasági okokból eredő tartós valóság lesz.

Biztató előjele ennek az a körülmény is, hogy az elmúlt évben igen sok jelzálogkölcsön egészben vagy részben visszafizettek, ott pedig, ahol a kölcsönítők fenn is maradtak, az esedékesség vált kamatot, vagy annál többet pontosabban fizették, úgy hogy a mérlegünkben kimutatott kamathátralékot a múlt évhez képest tetemes spadást mutat.

Az általános pénzpiaci viszonyokkal együtt jár más jelenség is: a betétállag egyre tartó emelkedése. Ez a múlt évhez képest — a hadikölcsön jegyszáma és az ügyfeleink tevékenységére nyújtott nagymértékű kivételezések dacára — 373-874 koronával emelkedett. Ez a jelenség alandó, amit a folyó év betét növekedése is igazol, amennyiben ez időszakra a betétek állaga a hat millió koronát jóról meghaladja.

A történet visszafizetések és a betétállományunk növekedése magával hozta visszafizetésünk terhének spadását.

A háborús viszonyokkal összefüggő gaz-

dasági tevékenységben tőlünk telhetőleg vettünk részt. Hazafias buzgalommal lelkesítettük ügyfeleinket az elmúlt évben két ízben is kibocsátott hadikölcsön kötvények jegyzésére; ebben öket előnyös feltételű kölcsönök és egyéb kedvezmények nyújtásával hathatósan támogattuk. Ez tette lehetővé, hogy a saját jegyzésünkkel együtt 1,650,000 korona összegű hadikölcsön jegyszáma gyűjtöttünk, úgy hogy az eddig kibocsátott összes hadikölcsönösszerzésünk mintegy 5 millió korona összegét tesz ki.

Értékpapír állományunkat saját hadikölcsön jegyzésünkkel 250,000 korona összeggel gyarapítottuk, úgy hogy ráiglelevelekben és állampapirokban elhelyezett és azonnal mobilizálható tartalékunk a két millió koronát meghaladja.

Részt vettünk továbbá a Hadi Hitelintézet nagyvárad kiadalmatosságának tevékenységében, miáltal módunkban volt a hitelt kereső kisipart és kereskedelmet támogatni.

Ezenkívül vállalatunk a Haditermék Részvénytársaság egyik budapesti kirendeltégének képviselőit, amire főképen nem a várható haszon ösztönözött bennünket, hanem a hazafias igyekezet, hogy ennek az intézménynek a jelen időkben fontos közgazdasági tevékenységét városunk és megyénk közönsége hasznára előmozdítsuk.

Ez időn is fokozott mérvben járultunk hozzá a hadi jótékony célhoz, valamint minden más jótékony célú hatósági, vagy társadalmi akcióhoz.

Tisztviselőink legnagyobb része, sajnos még mindig a különböző harcsterken teljesít szolgálatot; közülük többen is kitüntetésben részesültek. Elismerés illeti az itthon maradt felmentett kevés számú tisztviselőnk, akik harcok harterek munkakörét erejük megfeszítésével magukra vállalták és végezték.

Tiszta nyereségünk 242413 korona 85 fillért tesz, ami az előző évi 14820 korona 44 fillérről haladja túl, jöhető az időn 13833 korona 33 fillérről több üzleti költségünk merült fel.

A minden tekintetben megnyugtató eredmény tiszta lehetővé azon javaslatunkat, amely részvényeseként 1 koronával magasabb osztalékot, vagyis 11 koronának kifejezésére irányul.

A számszámadás szerint az 1916 év 242413 K 85 fill. tiszta nyereséggel zárult, amelynek felosztására nézve indítványozzuk, hogy ezen összegből a tartalékalap gyarapítására 25000 K. Az igazgatóság és vezérigazgató jutalmára alapszabály szerint 32798 K 76 fill. A felügyelő bizottság elnök tiszteletdíjára 900 K. A felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjára 3000 K. A tisztviselői jutalmára 4700 K. Jótékony célra 3000 K. Az 1916 évi szelvények beváltására szelvényként 11, száz tizenegy korona 165000 K fordítassék, végül a még fennmaradó 8015 K. 09 fill. új számlára irassék elő.

Kérjük, hogy méltóztatassanak fenti javaslatunkat elfogadni és elhatározni, hogy az osztalék a közgyűlést követő naptól folyóvá tétessék és részvényeink 18. számú szelvényei pénztárunknál, valamint Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön részvénytársaságnál Budapest, dora banknál 11 koronával beválthatók legyenek.

Ezután Komlóssy József felügyelőbizottsági elnök a felügyelő bizottság jelentését olvasta fel.

A közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság jelentését elfogadva, a lejárt igazgatósági mandátumok helyébe a közgyűlés a régi igazgatóság tagjait választotta meg.

Kaiser Márton részvényes az igazgatósnak, felügyelőbizottságnak, az intézet vezetésének és tisztviselő karának a részvényesek köszönetét tolmácsolta, amit Szajbely Gyula udvari tanácsos, elnök az igazgatóság nevében megköszönt.

Az igazgatóság a kisorsolt tagok helyébe megválasztotta: Bródy Samu, Feldmann Izidor, Kaiser Márton, Karger Sándor, dr. Krüger Aladár, Klein Sámuel, Nagy György, Lindenbaum Ignác, Koppányi András, Wallerstein Dániel, Weisz József, Weinstein Márk Belényes, és Weiman Bélát.

A közgyűlés az elnök életetésével véget ért.

Babits Vilma és a társulat újraszervezése.

Két helyen is olvassuk, hogy Babits Vilma operanékesnőt Erdélyi Miklós szerződtette, egyelőre vendégként, ösztől kezdve pedig rendes tagja lesz a társulatnak. A fiatal művész nálunk a Traviatában és az Evában vendégszerepelt, elég szép sikerrel.

Kérdést intéztünk a szerződtetés ügyében Erdélyi Miklós színházvezetőhöz, aki ki-jelentette, amit régen tudunk, hogy a tárgyalások Babits Vilmaival folynak már jó idő óta, kapott is tőle levelet és ajánlatot, de meggyezésről szó sincs és nem is aktuális még a szerződtetés kérdése.

Babits Vilma szerződtetésének kérdése nem mai keletű, vendégfellépése óta fel-fel-újult. Igényei meglehetősen magasak az ifjú operanékesnőnek fizetésben épügy, mint szerepkörben. Vele szemben Sz. Zsigmond Anna asszony tisztán az operett játékszerepekre lenne utalva, mert az opera és operett koloratur szerepeket teljesen átvénné. Nem is szorítkozhatnák tisztán operákra, mert ezekről többes számban nem igen beszélhetünk még egyelőre.

Üzletileg előnyösebb az színházra egy olyan ifjú operanékesnő, aki, mint Kovács Mártha operettekben is használható és emellett egy fejlődésképes tehetségnek adna teret a színház. És Zsigmond Anna is vele könnyebben osztozkodnák a szerepekben. Táncolni egyik operanékesnő se tud még, már pedig a háborús izlés egyenesen a táncoperettek felé fordult.

Ma az a színházi élet kielégíti a közönséget, de ezt a jövő szízonra aligha lehet átvinni. Emelni kell a nívót, nemcsak a jóvedelmet, s emelkedni fog a közönség izlése is mihamar, mihelyt a helyzetben beáll a vért változás. Babits Vilma lenne tehát a gomb, a melyhez egy operatársulatot varrnia a direktor, akinek most újból meg kellene kísérelni Halmos Józsefnek, az édeshangú tenoristának a lövéssárokából való hazahozatalát.

Vétek lenne, ha ez az Istenadta tehetségű művész elpusztulna vagy tönkremenne. No és Bihari Sándorral együtt már lehet valamibe kezdeni.

Felvetődik azonban a szintársulat szervezésének kérdése is egész komplexumban. Pécsen már szervezkedtek. Megmaradt a régi társulat, hiszen allig van szabad férfi színész. Nálunk várhatunk, de most már nem magánművészként kell kezelnünk a Szigligeti-színházat, mert a szerződtetések Nagyvárad egész művészeti életével állanak szoros összefüggésben. Erdélyi Miklós érzelme, céltudatos törekvése a kulturális tevékenysége nem térhet ki az elől, hogy a színház bisalmi férfiaknak és a saját

képviselőinek bevonásával a színházi szervezkedést alaposan megújítja-ve.

Sok tag ellen van komoly kifogás, sok bosszúságot spórol meg tehát, ha Nagyvárad művelésének és igényeinek megfelelő társulást szervezését előkészíti a szabványkérdést megoldja.

A gavallér kertészlegény veszedelmes virágai.

Az aradi-uti kékszakkál katonaszökevény volt.

Tátray Kálmán tanácselnök elé romantikus levegőjű bűnügy került tegnap, amelyben sok virág szerelem és bánat jelezték egy kalandor kertészlegény útját, aki női szívüket tört össze és még ajándékai is bajt hoztak kis külvárosi lakásokba.

Varafjág József kertészlegény hosszú ideig volt alkalmazásban Jelinek Ferenc kertésznél, s a környék asszonyainak és leányainak virágokkal kedveskedett. Ő maga sokévesen levő katona volt, akit aztán el is vettek a frontra. Az eljárást a törvényszék felfüggesztette vele szemben addig, amíg előkerült. Ellenben Szevedei Györgyné és Szondy Ida mint orgazdák kerültek a törvényszék elé. A vádat Medvigy István királyi ügyész képviselte.

Szevedeitől azzal vádolja az ügyész, hogy 1916-ban 18 ezerépes virágot fogadott el Varafjágtól. A vádlott beismeri ezt, de maantén felhozza, hogy a kertész neki ajánlotta, de hozta a virágokat, mert nála volt lakásban, koszon és mosott is rá.

Szondy Ida könyvek közt beismeri, hogy a kertész ajándékba vitt neki virágokat s melleszökevényeket küldött.

— Tudta, hogy van neki 1600 koronája?

— Nem. Együtt mentünk Jelinekéhez szolgálatba s aztán, hogy megismerkedtünk, küldött a virágokat, melleszökevényeket. Kínálta a virágot és elfogadtam.

Jelinek Ferenc tuzséri születésű műkertész elmondja, hogy 1000 korona a kára. Varafjág nála volt s egyszer azt mondta, hogy elmegy Szombathelyre. A villamoson egy sápadt magas katona megszólította:

— Nem hiányzik önnek sok virágja, mert egy helyen nagy raktár van belőle.

Tanu sietett sorozásra, nem ért rá kérdészködni, de másnap megvárta az ugyanazon helyen közeledő villamosokat s rákapt a katonára, aki közölte vele az orgazdák neveit. Ő a kezében levő Tiszántúli szélre felírta a neveket s a katona nevét is. Feljelentést tett Dajka Endre dr. nál, aki aztán kiderítette, hogy Varafjág Szevedei-nél hozta a virágokat. Nála találtak ciklameneket, orchideákat, a mikről azt mondta, hogy a piscon vette. Mintán orchidea csak a püspökség kertjében van, ez valószínűleg

látás volt. Veli még nála pálmák, aszparágusz az ágy alatt.

Varafjág volt az aradi-uti kékszakkál, mindenfelé küldötte a virágokat. Feleségem egyszer mondta, hogy nézzük meg a fehérnemőt is, mert Karlsbadból épen akkor érkeztek meg az én fehérneműim s kezdtek eltűnni. Varafjág fehérneműi között 1600 koronát találtunk. Nem az én pénzem ez, de az én növényeimét adta el. 1915-ben ujjfajú krizantémumjaim nyíltak, az ültet keveset kapott ezekből, s eladta. A szobalányom szegény, szivbajos, tüdőbajos, nem tud se írni, se olvasni, jó lány volt, a négy esztendő között ő huzta az igát, bedült annak a Varafjágunk, aki Váradi néven szerepelt s cigarettáimból is adott neki. Váradi lopott egyszer egy ujjfajú rózsát, amit Angliából hoztam, de később újra visszalopta. Felírt nekem, hogy nem katona ez az erőteljes ember, Bécsbe kérdési intéztettem s akkor kiderült, hogy a 88 gyalogezred szökevénye.

Erákovics Ottó, a sabai polgármester fia, kertésztanuló, magyarul elmondja, hogy egyszer az Ida anyjának egy nagy csokrot küldött vele Varafjág, megért a csokor 40-50 koronát, krizantém, ibolya, gyöngyvirágból állott.

Kovács Etelka üzletvezető elmondja, hogy észrevette a krizantémumok eltűnését s jelentést tett róla Jelineknőnek.

A bíróság Szondy Idát 3 napra, Szevedeit 9 napra ítélte el, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

Szabad, de nem illik.

A papfalvai hadisegélyesek fillérei.

Sal Ferenc volt nagyváradai polgármestertől egyszer azt kérdeste egy újságíró:

— Polgármester ur, szabad a tanácsülésen megjelenni újságíróknak?

— Szabad, mondta a pedesza, de nem illik, öcsém.

Ugyan ilyen választ adott a Magyar Közigazgatás című szaklap arra a kérdésre, hogy szabad-e a hadisegélyesektől jutalékok szedni. Azt válaszolta:

— Igen, de nem illik.

Ezekért a kis jutalékokért állottak Ember Géza táblabíró tanácsa előtt a papfalvaiak tegnap.

Boroscs Béla papfalvai körjegyzőt, Perian János másodjegyzőt, Ocsák András bodonosi bírót és Penyák János volt bírót a btkv. 365. §-ba ütköző megvesztegetés vétségével vádolta a kir. ügyész.

A jegyzők ellen az a vád, hogy a hadisegélyesek kifizetésénél az asszonyoktól a nyugta irásért 50 fillért, fuvardíj fejében 70 fillért követeltek, a két bírót pedig 40 fillért fiztetett a fáradsági díj címén. Hatvan bodonosi és almamezei hadisegélyes asszonyon hajtották be ezeket az illetményeket.

A törvényszék az összes asszonyokat megidézte a tárgyalásra, smelyen a vádhatóság Szokolay Gyula dr. kir. ügyész képviseli, a két jegyzőt Medvigy Gábor dr. védi.

Boroscs Béla jegyző beismeri a terhéről eslekményt, de azzal védekezett, hogy a díjak szedésére törvényszerű joga van. Bemutatta a Magyar Közigazgatás című hivatalos jellegű lap egy példányát, amely erre vonatkozó kérdésére ezt a választ közli 1915 október 24-iki számában:

— A nyugta kiállítására a hadisegély felvételére jogosított kötelessége s ha ezt a jegyzővel állítottja ki, azért a jegyző a tarifának megfelelő díjat szedni jogosítva van. Igar, hogy a válasz további sorai következőket mondják:

— De midőn a nemzet éhhalál harcát vívja, mindenkinek erkölcsi kötelessége lehetőleg segíteni azoknak, akiknek hozzátartozói életük kockázatásával védik hazájukat. Azt a szabványos kis munkát bizonyára minden jóérzésű jegyző szívesen elvégzi...

Perian János szintén a díjak felvételére való jogosultságát hangoztatta. A bírók azt állították, hogy semmiféle díjat nem követeltek. Penyák János kijelentette, hogy ami pénzt az asszonyok neki adtak, azt a beteg katonák részére fordította.

— Van erről nyugtája? — kérdezte az elnök.

Vádlott a tanácsnyárból két postai feladó levélre halászott ki. A bíróság élénk derűtlenség közben konstataálta, hogy a vádlott két ízben küldött 10-10 koronát a beteg katonák részére — de, már a vádirat kézbesítése után.

Délben kezdte meg a bíróság a tanúk kihallgatását.

A bíróság tegnap kihallgatta a tanúk jórészét, akik igazolták, hogy pénzt fizettek a nyugták megírásáért, de ők kihívták Bodonocra a jegyzőt, hogy ott figyeljen, különben be kellett volna menniük. Fuvardíjban adták a 70 fillért.

Ítélet ma lesz.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógógyárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyúltság ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelvény. Ára 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.**

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi felszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árrban veszünk !!

HÍREK

* A király Budapesten. A Budapesti Tanácsot jelenti: *Károly király* e hó 8-án, csütörtökön egy napi tartózkodásra Budapestre érkezik.

* A mai vetítő-est. A nagyváradai Katolikus Körsen ma este ismét érdekes és tanulságos vetítő előadás lesz. Ez alkalommal dr. Szabó Vendel tisz. tanár, aki mint volt tábori lelkész, hosszabb időt töltött a harcsteren, a frontok életéről tartó kiváló előadást, s pompás képeket mutat be a harcsteréről. Az előadás kezdete d. u. 5 óra.

* Változás az érmelléki-vasut menetrendjében. Tudvalevőleg az érmelléki vasutvonalon ez idő szerint csak kétszer hetenként indul és érkezik vonat Nagyváradra: kedden és pénteken. A menetrendben most annyi változás történt, hogy mártól kezdve, további intézkedésig, ugyancsak kétszer, mint pénteken reggel 6 óra helyett 5 óra 19 perckor reggel indul Nagyváradról a vonat.

* Ülések a városházán. Ma, kedden, március 6-án délután 4 órakor az éllel megválasztott elnökök bizottsága, — holnap, szerdán délután 5 órakor pedig a sajtóügyi bizottság tart ülést a városházán.

* Az erdélyi menekülteknek haza kell utazni. A belügyminiszter távirati úton rendelkezett, hogy az erdélyi menekülteknek haza kell utazniuk. Kivételt azokra engedélyez csupán, akik Csikmegyéből, vagy Háromszék megye kézdí és orbai járásából és Marostorda megyének régeni felső járásából menekültek. Ezeket kivéve, az összes menekültek segélyét megszüntette a miniszter. A menekültek közül jelenleg Nagyváradon még sokan tartózkodnak, akiknek pár nap alatt el kell utazniuk és pedig a legközelebbi napokban. Már a mai vonattal is indulhatnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a polgármesteri hivatalban.

* A Vörös-Kereszt köszönete. A Vörös Kereszt egyesület hálás szívvel nyugtatja a következő adományokat: Hungária cipegyár 200 K, Bihar megyei Takarékpénztár 150 K, Gazdasági és Iparbank 100 K, Nagyvárad Hitebank 50 és Mártonffy Stefánia (Körösszakál) 8 K.

* Az idei költségvetés a városi tanács előtt. Nagyvárad város tanácsa tegnap megkezdte az 1917 évi költségvetés tárgyalását. Az első kiadási tételről, a személyzeti fizetéseknél részletes adatokra van szükség, hogy hol és mily munkáknál vannak a napi díjakok alkalmazva. Jelenleg ugyanis 41 állandó díj, 12 ideiglenes díj, 54 a háború miatt alkalmazott napi díj és 55 havidíj van a város szolgálatában. Ebbe még nincsenek beszámítva az állami hadseregélyző hivatalnál és az éllelmezési ügyosztálynál alkalmazásban levő napi díjak, akik szintén vannak vagy százan. Mivel pedig a költségvetés rendkívül fontos, s annak tárgyalásán az összes tanácsstagoknak jelenléte szükséges, a polgármester meghívóval

hívta meg az összes tanácsstagokat azzal, hogy mindannyian pontosan legyenek jelen a költségvetés 6 tárgyalása alatt a tanács üléseken.

* A hatósági konyha étiapja. Tudatom a város közönségével, hogy a városi konyha heti étiapja a következő: Kedden marhahúsleves, bab főzelék, főtt hús feltéttel. Szerdán: Kétszakas leves, káposzta főzelék, kolbász feltét. Pénteken: Bableves, dara tésztá. Szombaton: Lobbanosleves, bab főzelék Nagyvárad, 1917 március 3-án. *Lukács Odón*, polgármester helyettes. A hatósági konyhán ez idő szerint már naponta 600 ebédet vesz igénybe a közönség.

* Temetés. Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután *Andriks József* temetése. A gyászhalál nagyszámú előkelő közönség volt jelen; a kiterjedt gyászoló családon és rokonokon kívül a városi tisztikar, az Ipartestület tagjai közül sokan jelentek meg. A gyászszertartást dr. *Lestyán Endre* plébános végezte segédlettel, mely után a szebbnél szebb koszorúkkal borított díszes ércokoporsót feltették a négyes fogatú üveges díszkoszorra s az impozáns gyászmenet a Rulikovszky uti temetőbe vonult, hol a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A koszorúk szalagjainak feliratai a következők voltak:

Felejtethetlen Mariskámnak — Jóska, Felejtethetlen édes anyánknak — Józsi, Laci, Anni, Kálmán, Felejtethetlen édesanyánknak — Emma, Bili, János, Felejtethetlen Mariskámnak — Ösv. Nagy József és családja, Kedves jó Mariskámnak — Kálmán és Margit, K. dzs. Mariskámnak — Molnár Lászlóné és családja, Szeretett Mariskámnak — Gusztó és Gizel, Testvéri szeretettel — Sándor és Juliska, Czillér család.

A díszes temetést *Veiszlovits Adolf* és fia első nagyváradai temetőzési vállalat nagy pontossággal rendezte.

* Élező árverés a rendőrségen. A rendőrkapitányi hivatal büntető osztályánál holnap, t. hó 6-án d. e. 10 órakor 16 csomag élező kerül árverés alá. Mirel a venni szándékozók azonnal értesíten. Nagyvárad, 1917. március 5. *Jánosy*, rendőrkapitány h.

* Halálozások. *Malinowszky Anna* hosszú szenvedés után 8-án meghalt. Temetése ma, 6-án d. e. 10 órakor lesz a Lukács György-utca 5 sz. gyászháztól. — *Flonta Mihályné* sz. Bábolyai Julia 4 és 47 éves korában meghalt. Temetése ma, 6-án d. u. 3 órakor lesz a Mezey Mihály utca 16. sz. alatt levő gyászháztól. — *Ösv. Dull János* sz. Szakács Borbála életének 91 ik évében a szenteség ájtatos felvétele után 4-én meghalt.

* Felhívás a kovács és lakatos iparosokhoz. A kerács és lakatos iparosok figyelmét felhívom, hogy készen szükségletüket az Ipartestület által adott igazolvány ellenében, az *Andrányi Károly* és *Fisai* vaskereskedő cégtől beszereshetik. — Az Ipartestület igazolványai a hivatalos órák alatt beszereshetők. Tisztelettel *Czeglédy Jeremiás*, elnök.

* Pályázat hadfelszerelési cikkek szállítására. A m. kir. központi ruhatár 1874 sz. átirata alapján közöljük az érdekeltekkel, hogy a nevezett ruhatár a m. kir. honvédség részére szükséges különféle felszerelési cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Ajánlatok 1917. évi március hó 23-ig a m. kir. honvéd központi raktár parancsnokságánál nyújthatók be. (Budapest, Elnök u.) A pályázatra vonatkozó bővebb felvilágosítás a kamaránál nyerhető a hivatalos órák alatt. (9-12,

3-5 ig.) Nagyvárad, 1917 március hó 1. A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: *Sztarill Ferenc* sk, elnök h. D: *Sarkadi Lajos* sk, titkár.

* Lakolás leány kér. IV. polgári (úvárosi iskola) osztályban használatos könyveket. Anyagi helyzete miatt nem képes beszerezni és visszaszerezni kíván. A könyveket *Doroszpolyné* veszi át a színházban este, a jobboldali ruhatárban.

* Adakozás. A Vörös Kereszt Jobbkéz-osztály céljaira a Bihar megyei Takarékpénztár 100 koronát adományozott. *Vörös-Kereszt Jobbkéz-osztály vezetőse*.

* Csataképes számoló-élelők. A honvédelmi miniszterium Hadseregélyző Hivatala a háború alatt vendég- és kávéházi pineórszámoló-élelőket hozott forgalomba, amelyek után a nagyközönség számlái fizetésnél 2, 4, vagy 10 fillérral adakozott az eset: hősök özvegyei és árvái alapja javára. Ez az önkéntes jótékonykodás adó már is tekintélyesen gyarapította a háború alapot. Az eddig forgalomba hozott hivatalos számoló-élelők képe a jövőben megváltozik. A postyeni fűrdőigazgatóság ugyanis csataképes számoló-élelőket ajándékozott a Hadseregélyző Hivatalnak, amelyek forgalomba hozatalát és árusítását, kötegenként hivatalosan felülbélyegezve, most kezdi meg a hivatal. A jótékonykodás mozgalmát úgy a fővárosi, mint az országos vendéglős egyesület elnöksége melegen támogatja. A Hadseregélyző Hivatal ezúton kéri a szálloda-, étterem- és kávéháztulajdonosokat, hogy a számoló-élelők megrendése és állandó használatára révén támogassák a hős katonák családjait. Rendelések postán a Hadseregélyző Hivatal (V. Akadémia utca 17. sz.) címre, vagy telefonon 5-12. sz. alatt eszközölendők. A postai rendelés éppúgy, mint a szállítás hivatalból portómentes.

* Adományok. A polgármesteri hivatalhoz a következő adományok letytek be: 1. Az áldozatkészség szobor azas a hadi özvegyek és árvák javára adakoztak: *Szép Bálint* borszei körjegyző gyűjtése 4, *Walderstein Dávid* 10, *Tudó* szanatórium tisztikara és legénysége 67 80, *Franckó Endre* biharkeresztői fűszelgébíró, Körösszegapáti, Nagykereki Bors és Bihar keresztői község adománya fejében 60 84, *Czineár József* 50, *Raf. tanítóné* képező intézet tanári kara 32, Hungária cipegyár rt. 400, Polgári takarékpénztár 250, *Fischhoff Frigyes* és neje 20. 2. A vaskatonák javára: *Nadányi Károlyné* 5, *Fabri József* 5, *Krahn László* 10, *Czineár József* 50. 3. A városi szegények fa alepjára: Hungária cipegyár rt. 300 korona. Nagyvárad, 1917 február 20. Tisztelettel: *Rimler Károly* s. k., polgármester.

* Tavaszi országos vásár. A rendőrkapitányi hivatal közli az érdekeltekkel, hogy a tavaszi országos vásár a hadiállapot folytán lett kivételes intézkedések folytán csak egy napon és pedig március hó 12-én tartatik meg. Nagyvárad, 1917 márc. 3. *Rendőrkapitány* s.

* Háztelek. Egy modern új lakóház 2 szoba, előszoba és a hozzá tartozó helyiségekkel együtt eladó. *Hodosy Miklós* utca 7.

* Eladó több férfi és női cipő. *Tatay* cipészmeisteré néél, *Halász* u. 19 szám. Javítást is vállal jutányos áron.

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabású finom, szép és
silkos mellfűzőt
és azokat igen szolid áron bocsátom
nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Resztenbaum Juliska

fűzőszalonja Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. sz.

* Keresek májusra 4 szobás bérletet kerettel, lehetőleg külön udvarral. Cím a kiadóban.

Mexikó és az Unió hadereje.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az itteni mexikói katonai attasé egy újságíróknak kijelentette, hogy Mexikó háboru esetén azonnal 500 ezer embert tud fegyverbe állítani, míg az Egyesült-Államok alig ennek az egyharmadát. Mexikó Japántól legutóbb 3 hadihajót vásárolt.

A mexikói aktát nő lopta el.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Itteni mexikói körökben hirtelen van, hogy a német külügyi államtitkárnak Mexikóhoz intézett javaslatát, míg az Bernből Garanzához utazott, egy női diplomáciai ügynök lopta el.

* „Korona szappan-per.“ Nem kell szappan, sem szódás, sem mosópor. Hőre forrasztva, a ruhának remélt, minden eseményen a törvényes és egyéni tisztaság. Egy félkiló ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főnkér: Fertus István. „Apolló drogéria“ Nagyvárad. Telefon 13-02.

* **Feleszkészítő MOKIN** biatya szer. Am 1 korona 80 fillér. Kapható kiskereskedésekben. Fertus István Apolló drogériájában. Ré. Kossy-ut 7/E.

* Fiumében eladó ház. 2 háromszobás, 1 kétszobás lakással és egy kis üzlethelyiséggel. Ért. kezeletni Reigl Ernő fürdőbérlettel, Félixfürdő.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellékkeliségekkel 1917 szeptember 1-re Ért. kezeletni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

ÖR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezhetni a gondnoki irodában. Sas-passzage 24 számú lépcső.

* **Zongora eladó.** Cim a kiadóban.

* **Butorozott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobakezelő. (Zöldfa-épület.)

Több ház forgalmosa helyen eladó. Bővebbet a Nagyvárad Kereshedelmi és Forgalmi banknál, Rimszóczy-utca 6. szám.

SZÍNHÁZ

A MAI SZINLAPOK.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal:

Kék róka.

Operett 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Pál	—	—	Bihari Ákos
Cecile	—	—	Kassics Eszter
Sándor	—	—	Tóth Elek
Trill báró	—	—	Zsoldos Andor
Lencsi	—	—	Polgár Mariska

Heti műsori

Kedd: Kék róka.
Szerda: Kék róka.
Csütörtök: Leányvásár. (Vajnovszky Vilma felvétele)
Péntek: Nap és Hold
Szombat d. u.: Övegy kisasszony.
Szombat este: Ripp van Winkle.
Vasárnap d. u.: Csaldát.
Vasárnap este: Dollárpapa (Bemutató előadás.)

Kék róka.

— Bemutató előadás. —

A fővárosi sajtó úgy üdvözölte a legújabb Herczeg vigjátékot, mint a magyar színpadirodalom legnagyobb drágakövet. És a budapesti kritikusoknak igazuk volt! Herczeg Ferenc hosszú hallgatás után tudásának legjavával, szívének legfinomabb részleteivel és ötletességének legvalószínűbb szikráival hirtelen tele szel a munkáját. Mint illatos, díszkróna világított kényelmes szalonban, — ahol intelligens urak és szellemes nők csevegnek — úgy rézünk magunkat a nézőtérre, míg fenn a színpadon a „Kék róka“ jelenetei gördülnek. Meghat és elandalt a magyar beszéd halk muzsikája, a dialógok könnyedsége ámulatba ejt és a mikor vége van, sajnáljuk, hogy már elmúlt, hogy nem tart még sokáig.

Nagy általánosságban ezzel lehet jellemzeni Herczeg legújabb darabját. De viszont nem mondjuk azt, hogy ez a legjobb Herczeg darab. Sokkal jobbat, sokkal több szépet nyújtott már és hisszük, hogy a következők között több lesz olyan, amelyik felülmúlja a „Kék róka“ t.

Nem akarjuk szigorú boxkés alá venni az egyes alakokat lélektanilag szempontból, mert egészen új típusokkal áll szemben a néző és hirtelenben talán lehetetlen is eldönteni, hogy van-e az életben olyan férfi, aki úgy viselkedik, mint a „Kék róka“ ban a férfi és az is kétséges, hogy vajon az asszony olyan könnyűszerrel szabadul-e meg egy gyamu alól, mint itt Cecile. Lehet, hogy Herczeg találkozott a főalakokkal, lehet, hogy az egész történet közvetlen közelében történt meg. Hiszen a művészt, az író azért különbözik a többi embertől, mert ő sok olyat vezet észre, látnak meg, — és sokszor bizony át is élnek — ami mellett a boldogabb halandók egyszerűen elsiklanak. Nagy, drasztikus események felkeltik a nap-számos érdeklődését is, de a finom tragédiát, a befelé folyó könnyeket csak a kiválasztottak veszik észre. A „Kék róka“ ban három ember tragédiája áll előttünk. Az egyiké — a Pálé — a legnagyobb, a legkomolyabb, a másik kettő — a Sándoré és a Cecile — kisebb ugyan, de még jóra fordul minden, annál égetőbb, fájóbb sebeket mar a lelkekbe.

Est dolgozta fel Herczeg Ferenc a „Kék róka“ vigjátékban mesteri módon. Azt a vergődést két embernek, amit a katasztrófa kitörésének pillanatától a megértés és megbocsátás pillanatáig átmennek.

A darab vázlatát elhagyjuk.

Az előadásról a legnagyobb elismeréssel kell megemlékezni. A színház drámai együttese a legszebb munkát végezte.

Bihari Ákos a férfi szerepében kifogástalan. Igazi jó ember, tudós, a kili szemmel sem tud kihozni a rendes kerékvágásból, olyan férfi, a milyennek Herczeg elképzeltte vagy látta Pált. Kassics Eszter Cecile, az asszonyt játssza. Szerelmes, gögös asszony, aki nem rossz, de akar annak látszani, hogy elérje azt a férfit a kiért rajong. Egy kis melegséget küzdő nő, a ki magára veszi a bűn látszatát, de amikor a szemébe vágja az, akiért él és szenved, hogy bestia, összeroppan, lehajítja a fejét és elfordul, hogy mindent csak 6 órára hazudott. Kassics nagyon szépen kihozta a legfinomabb nüanszát is ennek a nehéz szerepnek. Tóth Elek az ideális házibárót adta a szerep teljes megértésével és azonnal a közvetlenséggel, amely az 6 művészetét jellemzi. Polgár Mariska, mint mindig kedves és igaz. Mint csitri (Lencsi) kedves és mint asszony (Lona) igaz. Zsoldos Trill bárót vitte színpadra, sok művészettel.

A kiváló rendezésén Erdélyi Miklós keze látszott. H. L.

A t. bérlet figyelme. A színház vezetősége értesíti a bérletet, hogy a második bérlet felének II. ciklusa letelt. Felhívja az igazgatóság a t. bérletet, hogy bérleteiket esetleges zavarok elkerülése végett, mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Vajnovszky Vilma a Leányvásárban. Mint arról már hírt adtunk, a színház e hét csütörtökjére tűzte ki a közönség egyik legkedvesebb műsordarabját, a már rég nem látott Leányvásárt. Különös alkalomszerűséget ad ennek az előadásnak, hogy az egyik fő női szerepet a közönség kedvencévé lett fiatal énekesnő, Vajnovszky Vilma játssza.

A Muzsikuskány. Vasárnap este az utolsó zenfűt, táblás előtt elevenítette fel a színtársulat a Muzsikuskányt, amelynek kedves, megkapóan szép és értékes melódiái igaz gyönyörűségei töltötték el a közönséget. Sz. Zeigmondy Anna, Vigh Manci, Szeheni Margi, T. Pogány Janka, Bihari Sándor, Tompa Béla, Bákely Lajos és Sik Rezső arattak ebben az előadásban oly jelentős sikert, hogy a színház vezetősége indítatva érteztte magát, hogy a Muzsikuskányt e hét szombat estejére tűzse ki a Ripp van Winkle helyett.

A Dollárpapa. A Szigligeti színház legközvetlenebbi újdonsága Gábor Andor kifogástalan vigjátéka, a Dollárpapa, amelynek vasárnap este lesz bemutatása.

Vigan dudál a portugál . . . Évtizedek hosszú ideje nemcsak hogy el nem feledtette, de egyre csak népszerűbbé tette azt a már közmondássá lett dalzöveget: Vigan dudál a portugál . . . Kevesen tudják azonban ma már, hogy ez a népszerű közmondás a Nap és Hold című bájos német operettének egyik sláger száma, amely csak e napokban is az operette repertoárján frenetikus sikert aratott. A Nap és Hold ez a régi zajos, feledhetlenül szép párnadonnanisikerek örök emléke legközelebb két péntekjén kerül színpadra.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű művésznő

Nagyvárad,
Magy Sándor-u. 1.

Park-szálloda
mellette.

Fűzőket a legelső dívat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kősz fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szígligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban egy és két szobás lakások mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy **INCZE** irodában Bémer-tér 3.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy **üzlethelyiség** és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy **INCZE** irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

Ingtatlanok eladása és vétele.

Intézetünknek ház- és egyéb ingatlanok eladása és vétele dolgában több bejelentés történt. Felhívjuk tehát azokat, akik ház vagy más ingatlant

venni vagy eladni

akarunk, hogy ebbeli szándékukat intézetünknek haladéktalanul

jelentsék be,

mert kitűnő összeköttetésünkkel fogva ez igényeket a leggyorsabban és legkedvezőbben ki tudjuk elégíteni.

Az ingatlan átadások leközvetítése érdekében szükség esetén előnyös kölcsönökkel is gondoskodunk.

Ujvárosi Takarékpénztár r. t. Nagyvárad, Szent-László-tér 5.

Eladó ház és szőlőbirtok!

Előnyös fizetési feltételek mellett egy magas földszintes ház és 3-8 tized hold szőlő eladó. Közelebbi felvilágosítás Sal Ferenc-utca 25. sz. alatt szereshető.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb részén emeletesház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad, Rákóczi-ut 19. szám.
Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijázat, kocsizó és igás szerszámok, kocsitűrés, lábvédők és szerszámok raktára.

Vas és rézágak

afrik és löszormatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Szent László-tér 10 sz. alatt lakó házukban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r. t. irodájában.

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.
Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen: lisztes és gabonaszákot, ponyvát, mindenféle legjobb kötélárat, kender és papirzsineget,

szalmaszákot, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős csizmákat és fedőlemezeket, olajokat és gépszirt. Nagy raktár kárpitos kellékekben.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Fűszerező telefonja 55.

Értesítjük a városi közönséget, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók, főzőedények, tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfam és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen hához szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel teljes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.

Fűszerező telefonja 55.